Journal of Education Strategies in Medical Sciences
Vol. 12, No.3, Serial 55

Research Article

Doi: 10.22038/jhl.2019.36772.1019

Assessment of Academic Self - Efficacy of Students of Qom University of Medical Sciences in 2017-2018

Zahra Farghadani[1], Hadis ghajari[1], Akram barati[1], Mozhgan Hayati[2], Seyed Hasan Adeli[3] & Siamak Mohebi[1]

1. Students Research committee, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.
2. Medical Education Development Center, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran
3. Department of Health Education & Health Promotion, Health School, Qom university of Medical Sciences, Qom, Iran. Email: mohebisiamak@yahoo.com

Received: 2018/12/09
Accepted: 2019/02/02

Keywords:
Academic self-efficacy, academic achievement, student

© 2018 Baqiatallah University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: Access to academic competence and development has been mostly regarded as the final aim of learners and the educational system of any country, which has been mostly effected by so many factors. One of these factors is the academic self-efficacy of the students, which has been defined as the students' views about the capability to study within the educational process. The aim of this study was to assess the academic self-efficacy of students at Qom University of Medical Sciences in 2017-2108

Methods: over this cross-sectional study, a descriptive-analytic method was adopted across a multi-stage sampling among various faculties with respect to entrance and graduation so-called yardsticks. The data collecting instrument was a demographic characteristics questionnaire and a standardized academic self-efficacy questionnaire(32 articulated item). Data have been described through SPSS version 19 and central indices and frequency distribution and then analyzed through independent T tests, ANOVA software and Duncan test and Pearson and spearman correlation coefficients in p value(significance level) less than /05.

Results: The mean and standard deviation of the age of the samples were 21/38±1/72 scores, and% 81/9 female, %78/7 male and %56/9 settled in dormitory. The students' academic self-efficacy mean and standard deviation were 109/84±21/19 from the achieved range of 30-160 .This result reveals that %4/3 have weak academic self-efficacy and %57/4 have average academic self-efficacy and %38/3 have favorite academic self-efficacy. Statistical tests suggest that academic self-efficacy on the basis of sex (p= /014) and on the basis of the type and the location of faculty (p= //001) have statistically different significance. Pearson correlation coefficient revealed that between academic self-efficacy and overall academic mean ,there was a direct significant correlation (p<0 /001 , r=/381)

Conclusion: Ultimately, the results revealed that the students of Qom University of Medical Sciences have moderate academic self-efficacy and based on its relevance with some components which is Effective in studying, it is essential to take into account the student's promoting programs for the university.

***Corresponding author:** siamak mohebi. Department of Health Education & Health Promotion, Health School, Qom university of Medical Sciences, Qom, Iran. Email: mohebisiamak@yahoo.com

نشریه راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
دوره ۱۲، شماره ۳، مرداد و شهریور ۱۳۹۸

Doi: 10.22038/jhl.2019.36772.1019

مقاله پژوهشی

ارزیابی خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۳۹۶

زهرا فرقدانی[۱]، حدیث قجری[۱]، اکرم براتی[۱]، مژگان حیاتی[۱]، سید حسن عادلی[۲] و سیامک محبی*[۳]

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران

۲. مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

۳. گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت،دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران. (نویسنده مسئول): Email: mohebisiamak@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۶/۰۱
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۹/۰۷

کلیدواژه‌ها:
خودکارآمدی تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، دانشجو.

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) محفوظ است.

چکیده

مقدمه: دستیابی به موفقیت تحصیلی و پیشرفت به عنوان هدف غایی فراگیران و نظام آموزشی هر کشوری تلقی می‌شود، که تحقق این امر متأثر از عوامل متعددی است. یکی از این عوامل، خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان می‌باشد که باورهای فراگیران در مورد توانایی‌های خود در فرایند تحصیل تعریف می‌شود. این مطالعه با هدف ارزیابی خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۳۹۶ انجام شد.

روش: در این مطالعه مقطعی که به صورت توصیفی تحلیلی انجام شد ۱۸۸ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی قم به روش نمونه‌گیری چند مرحله ای از بین دانشکده‌ها با رعایت معیارهای ورود و خروج از مطالعه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی تحصیلی (۳۲ گویه) بود. داده‌ها توسط نرم فزار SPSS ۱۹ توسط شاخصهای مرکزی و توزیع فراوانی توصیف و با استفاده از آزمونهای T مستقل، ANOVA، آزمون دانکن و ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن در سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ تحلیل شد.

یافته ها: میانگین و انحراف معیار سن نمونه های ۱/۷۲ ± ۲۱/۳۸ سال، ۸۱/۹٪ نمونه‌ها مؤنث، ۷۸/۷٪ مجرد و ۵۶/۹٪ خوابگاهی بودند. میانگین و انحراف معیار نمره خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان ۲۱/۱۹ ± ۱۰۹/۸۴ نمره از دامنه قابل اکتساب ۱۶۰- ۳۰ نمره بود. این نتایج نشان داد که ۴/۳٪ دارای خودکارآمدی تحصیلی ضعیف، ۵۷/۴٪ دارای خودکارآمدی تحصیلی متوسط و ۳۸/۳٪ دارای خودکارآمدی تحصیلی خوب بودند. آزمون‌های آماری نشان دادند که خودکارآمدی تحصیلی بر حسب جنس (P=۰/۰۱۴) و دانشکده محل تحصیل (P=۰/۰۰۱) اختلاف معنی‌داری دارد. آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین خودکارآمدی تحصیلی با معدل تحصیلی همبستگی مستقیم معنی‌داری وجود دارد (P<۰/۰۰۱ و r=۰/۳۸۱).

نتیجه‌گیری: در نهایت نتایج نشان داد که دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم از خودکارآمدی تحصیلی متوسطی برخوردار هستند و با توجه به ارتباط آن با برخی مؤلفه‌های مؤثر در تحصیل لازم است برنامه‌های ارتقاء آن در دانشگاه جهت دانشجویان لحاظ گردد.

مقدمه

خودکارآمدی (Self- efficacy) یکی از موضوعات مهم در حوزه روانشناسی است، که بحثهای زیادی را برانگیخته است. داوری انسان درباره خود یکی از نکات مهم در زمینه تحصیلی است. با توجه به این که تحصیل و یادگیری در محیط دانشگاه، یکی از مراحل مهم در زندگی همه افراد محسوب می شود، در صورتی که افراد بتوانند از تمامی توانمندیهای خود در این دوره استفاده کنند، احتمال موفقیت آنان افزایش خواهد یافت. در واقع ارزشیابی هر فرد از خود، یکی از عوامل مهم در موفقیت اوست. قضاوتهای فرد در مورد خویش در همه واکنشهای ارزشی او نمود پیدا می کند، این ارزشیابی از خویشتن، اثرات مهمی در جریانات فکری و احساسات، تمایلات، ارزشها و اهداف او دارد و کلید فهم رفتار است. نظریه پردازان دیدگاه شناختی- اجتماعی، در میان سازوکارهای تأثیرگذار بر رفتار اجتماعی و عملکرد انسان، هیچ یک را پرنفوذتر از خودکارآمدی و باورهای افراد از تواناییهای خود، نمی داند[۱].

باورهای خودکارآمدی تحصیلی به عنوان بخشی از باورهای خودکارآمدی(self- efficacy beliefs) عمومی هستند که مبتنی بر نظریه باورهای خودکارآمدی بندورا (Bandura) است[۲]. خودکارآمدی در تحصیل به معنی اطمینان در انجام وظایف تحصیلی مانند خواندن کتاب، پاسخ به سئوالات در کلاس و آمادگی برای آزمون، گرفتن نمرات خوب، ارتباط موفقیت آمیز با اساتید، برقراری ارتباط صمیمی و دوستانه با دانشجویان، شرکت در بحث های گروهی و غیره است که شخص این باور را دارد که تحت شرایط خاص و موقعیت های تحصیلی می تواند آنها را انجام دهد. افراد با خودکارآمدی تحصیلی بالا با کنجکاوی و تلاش بیشتر می توانند از راه حل های مناسب برای حل مشکلات خویش بهره ببرند و از خود مقاومت بیشتری برای حل مسائل تحصیلی نشان دهند [۲،۳]. بندورا معتقد است که باورهای خودکارآمدی بیش از توانایی، دانش و موفقیت قبلی در دستیابی به موفقیت های تحصیلی نقش دارند[۴]. افرادی که خودکارآمدی بالایی دارند، شکستشان را به تلاش پایین نسبت می دهند تا توانایی کم، در مقابل افرادی که خودکارآمدی پایینی دارند، با ارزیابی دلواپسی ها و نگرانی های خود اعتماد به نفس خود را از دست داده و شکستشان را به توانایی پایین نسبت می دهند، و پیش از تلاش برای حل مشکلات خود، انتظار شکست دارند [۵]. بندورا معتقد بود که باورهای خودکارآمدی در حوزه های مختلف در جریان رشد انسان در ارتباط با محیط و دیگران شکل می گیرند. خانواده به عنوان اولین کانون تربیتی کودک نقش بسزایی در رشد باورهای خودکارآمدی کودکان دارد. والدین با ایجاد یک الگوی سالم و مشوق در فرزندان و ایجاد محیطی تحریک کننده در این فرایند نقش بسزایی دارند [۶].

امروزه بین خودکارآمدی و برخی مؤلفه های تحصیلی و تأثیرگذار در یادگیری روابط خاصی مشخص شده است، به طوری که می توان خودکارآمدی تحصیلی را با فرسودگی تحصیلی، انگیزش یادگیری، سرزندگی، موفقیت تحصیلی و ... مرتبط دانست. در این خصوص در سال های اخیر تحقیقات زیادی توسط محققان انجام شده است، از جمله Cheng & Chiou نشان دادند که دانشجویان دارای خودکارآمدی بالاتر، اهداف سطح بالاتری را برای خود تنظیم می کنند که نهایتاً بر موفقیت ایشان منتهی می شود [۷]. همچنین در مطالعه جمالی و همکارانش در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر که با هدف تعیین ارتباط بین خودکارآمدی تحصیلی و موفقیت تحصیلی صورت گرفته، نشان داد که بین خود کارآمدی تحصیلی و موفقیت تحصیلی ارتباطی مثبت و معناداری وجود دارد [۸]. بر اساس مطالعه شریفی فرد و همکارانش که به بررسی ارتباط فرسودگی تحصیلی با خودکارآمدی تحصیلی در بین دانشجویان پرستاری و پیراپزشکی پرداخته بودند، دانشجویان دارای خودکارآمدی بالاتر، آسیب پذیری کمتری در برابر فرسودگی تحصیلی داشتند [۹].

با توجه به اهمیت آگاهی از وضعیت خودکارآمدی تحصیلی از دانشجویان برای برنامه ریزان این حوزه به منظور ارتقاء سطح آن مطالعات محدودی در برخی دانشگاه ها صورت گرفته است از جمله می توان به مطالعه فرامرزی[۱۰]، رفیعی [۱۱] و پورصفا [۱۲] اشاره کرد. از آنجا که در حال حاضر اطلاعات دقیقی در خصوص خودکارآمدی تحصیلی در بین دانشجویان شاغل به تحصیل دانشگاه علوم پزشکی قم در دست نیست این مطالعه با هدف ارزیابی خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم انجام گردید.

روش بررسی

این مطالعه از نوع مقطعی و به صورت توصیفی تحلیلی انجام شد. جامعه آماری این مطالعه شامل کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در نیمسال دوم تحصیلی ۹۶- ۹۵ در دانشگاه علوم پزشکی قم بود. بدین منظور ۱۸۸ دانشجو به روش نمونه گیری چندمرحله ای وارد مطالعه شدند. بدین منظور انتخاب نمونه ها از هر دانشکده (پزشکی، دندانپزشکی، بهداشت، پیراپزشکی و پرستاری مامایی) متناسب با سهم آن از نمونه مورد نیاز و به صورت دردسترس صورت گرفت. معیار ورود به مطالعه شامل اشتغال به تحصیل و تمایل به شرکت در پژوهش بود. همچنین دانشجویان ترم اول و ترم آخر و نیز دانشجویان مهمان و انتقالی و نیز دانشجویان رشته پزشکی و دندانپزشکی درگیر در بخش بالینی و نیز دانشجویان مقطع تحصیلات تکمیلی وارد مطالعه نشدند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی تحصیلی College Academic - Self-Efficacy Scale (CASES))بود. که با ۳۲ گویه که میزان اعتماد دانشجو در ارتباط با یادداشت برداشتن، سوال پرسیدن،

توجه در کلاس، استفاده از کامپیوتر و کتابخانه و غیره را می سنجد. سوالات این پرسش نامه دارای مقیاس لیکرت ۵ سطحی از خیلی کم تا خیلی زیاد بود که از ۱ تا ۵ نمره گذاری شده بود. در این پرسش نامه کسب نمرات بالا نشان دهنده خودکارآمدی بالاتر و نمرات پایین نشان دهنده خودکارآمدی پایین جهت انجام تکالیف درسی بود. روایی و پایایی ابزار قبلاً توسط مطالعه جمالی مورد بررسی و تایید قرار گرفته بود (۸). در مطالعه حاضر نیز همسانی درونی سئوالات خودکارآمدی تحصیلی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۳۵ به دست آمد. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی پرسشنامه ها بدون نیاز به درج مشخصات فردی تکمیل شد و دانشجویان با آگاهی از اهداف مطالعه و با رضایت کامل در مطالعه شرکت کردند. در نهایت داده ها توسط نرم فزار SPSS نسخه ۱۹ توسط شاخصهای مرکزی و توزیع فراوانی توصیف و با استفاده از آزمونهای T مستقل (جهت مقایسه میانگین نمرات خودکارآمدی تحصیلی بر حسب جنس، وضعیت تأهل، وضعیت خوابگاه)، ANOVA (جهت مقایسه میانگین نمرات خودکارآمدی تحصیلی بر حسب دانشکده محل تحصیل)، آزمون تعقیبی دانکن و ضریب همبستگی پیرسون (جهت بررسی همبستگی بین نمرات خودکارآمدی تحصیلی با سن و معدل) و ضریب همبستگی اسپیرمن (جهت بررسی همبستگی بین نمرات خودکارامدی تحصیلی با ترم تحصیلی) در سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ تحلیل شد.

نتایج

میانگین و انحراف معیار سن نمونه های مورد پژوهش ۱/۷۲ ± ۲۱/۳۸ سال بود. ۸۱/۹٪نمونه ها مؤنث (۱۵۴نفر)، ۷۸/۷٪ (۱۴۸نفر) مجرد و ۵۶/۹٪ (۱۰۷ نفر) خوابگاهی بودند. میانگین و انحراف معیار معدل کل دانشجویان مورد بررسی ۱/۲۰± ۱۶/۷۰ نمره بود. جدول شماره ۱ جزئیات مشخصات دموگرافیک نمونه ها را نشان می دهد.

نتایج نشان داد که میانگین و انحراف معیار نمره خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان مورد بررسی ۲۱/۱۹ ± ۱۰۹/۸۴ نمره از دامنه قابل اکتساب ۱۶۰- ۳۰ نمره بود. حداقل نمره خودکارآمدی تحصیلی ۳۲ و حداکثر ۱۵۴ نمره به دست آمد. این نتایج نشان داد که ۴/۳٪ (۸ نفر) دارای خودکارآمدی تحصیلی ضعیف، ۵۷/۴٪ (۱۰۸ نفر) دارای خودکارآمدی تحصیلی متوسط و ۳۸/۳٪ (۷۲ نفر) دارای خودکارآمدی تحصیلی خوب بودند.

جدول ۱: توزیع فروانی نمونه های مورد بررسی بر حسب جنس، وضعیت تأهل، وضعیت خوابگاهی و دانشکده محل تحصیل

مشخصات دموگرافیک		تعداد	درصد
جنس	مذکر	۳۴	۱۸/۱
	مؤنث	۱۵۴	۸۱/۹
وضعیت تأهل	مجرد	۱۴۸	۷۸/۷
	متأهل	۴۰	۲۱/۳
وضعیت خوابگاهی	خوابگاهی	۱۰۷	۵۶/۹
	غیرخوابگاهی	۸۱	۴۳/۱
دانشکده	دندانپزشکی	۳۱	۱۶/۵
	پزشکی	۲۲	۱۱/۷
	بهداشت	۵۰	۲۶/۶
	پیراپزشکی	۶۱	۳۲/۴
	پرستاری مامایی	۲۴	۱۲/۸

نتایج نشان داد که توانایی دانشجویان در یادداشت برداری سازمان یافته در کلاس درس ۹/۶٪ (۱۸ نفر) خیلی ضعیف و ۱۹/۷٪ (۳۷ نفر) ضعیف بود. همچنین نتایج نشان داد که توانایی شرکت در بحث های کلاسی در ۱۷/۶٪ (۳۳ نفر) خیلی خوب و ۳۵/۶٪ (۶۷ نفر) خوب بود. جدول شماره ۲ توزیع فراوانی برخی آیتم‌های خودکارآمدی تحصیلی را نشان می دهد.

آزمون های آماری نشان دادند که خودکارآمدی تحصیلی بر حسب جنس (P=۰/۰۱۴) و دانشکده محل تحصیل (P=۰/۰۰۱) اختلاف معنی داری دارد. اما خودکارآمدی تحصیلی بر حسب وضعیت تأهل (P=۰/۶۷۶) و وضعیت خوابگاهی (P=۰/۲۹۷) تفاوت معنی داری را نشان نداد. جزئیات این موضوع در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

آزمون تعقیبی دانکن در خصوص خودکارآمدی تحصیلی بر حسب دانشکده محل تحصیل نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری مامایی به طور معنی داری کمتر از

جدول ۲: توزیع فراوانی برخی آیتمهای خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان مورد بررسی

آیتمهای خودکارآمدی تحصیلی	خیلی‌زیاد (تعداد) فراوانی	زیاد (تعداد) فراوانی	نظری‌ندارم (تعداد) فراوانی	کم (تعداد) فراوانی	خیلی کم (تعداد) فراوانی
یادداشت برداری سازمان یافته در هنگام سخنرانی‌استاد	٪۱۹/۷(۳۷)	٪۴۱/۵(۷۸)	٪۹/۶(۱۸)	٪۱۹/۷(۳۷)	٪۹/۶(۱۸)
شرکت در بحث‌های‌کلاسی	٪۱۷/۶(۳۳)	٪۳۳/۶(۶۷)	۱۷/۰(۳۲)	٪۲۱/۳(۴۰)	٪۱۸/۵(۱۶)
پاسخ دادن به سوال در یک کلاس درس سخت	٪۸/۵(۱۶)	٪۲۹/۳(۵۵)	٪۲۱/۸(۴۱)	٪۳۰/۹(۵۸)	٪۹/۶(۱۸)
توضیح دادن یک مفهوم به دانشجویی دیگر	٪۱۹/۱(۳۶)	٪۳۵/۱(۶۶)	٪۱۱/۷(۲۲)	٪۱۳/۳(۲۵)	٪۴/۸(۹)
گرفتن نمره های خوب در بیشتر کلاس ها	٪۱۷/۰(۳۲)	٪۳۸/۸(۷۳)	٪۲۴/۵(۴۶)	٪۱۷/۰(۳۲)	٪۲/۷(۵)
به طور منظم در کلاس حاضر شدن	٪۳۲/۴(۶۱)	٪۴۲/۰(۷۹)	٪۱۱/۷(۲۲)	٪۷/۴(۱۴)	٪۶/۴(۱۲)
فهمیدن بیشتر عقایدی که در کتاب وجود دارد	٪۱۹/۱(۳۶)	٪۵۰/۰(۹۴)	٪۲۲/۳(۴۲)	٪۶/۹(۱۳)	٪۱/۶(۳)
ارتباط دادن مطالب مربوط به یک درس به مطالب دروس دیگر	٪۱۰/۶(۲۰)	٪۴۳/۱(۸۱)	٪۱۹/۷(۳۷)	٪۲۰/۷(۳۹)	٪۵/۹(۱۱)
تسلط یافتن بر مطالب مربوط به درسی که آن را دوست ندارید	٪۱۰/۶(۲۰)	٪۳۱/۹(۶۰)	٪۲۶/۶(۵۰)	٪۲۱/۸(۴۱)	٪۹/۰(۱۷)

جدول ۳: مقایسه میانگین و انحراف معیار خودکارآمدی تحصیلی بر حسب جنس، وضعیت تأهل و وضعیت خوابگاهی و دانشکده محل تحصیل

متغیرها		میانگین	انحراف معیار	P
جنس	مذکر	۱۰۱/۸۲	۲۵/۰۵	P=۰/۰۱۴
	مؤنث	۱۱۱/۶۱	۱۹/۸۹	
وضعیت تأهل	مجرد	۱۱۰/۱۸	۲۲/۳۹	P=۰/۶۷۶
	متأهل	۱۰۸/۶۰	۱۶/۱۶	
وضعیت خوابگاهی	خوابگاهی	۱۰۸/۴۳	۲۱/۸۷	P=۰/۲۹۷
	غیرخوابگاهی	۱۱۱/۷۰	۲۰/۲۳	
دانشکده	دندانپزشکی	۱۰۷/۴۸	۱۹/۳۴	P=۰/۰۰۱
	پزشکی	۱۰۵/۹۰	۲۶/۵۷	
	بهداشت	۱۱۷/۴۲	۱۴/۸۰	
	پیراپزشکی	۱۱۱/۵۷	۱۷/۴۱	
	پرستاری مامایی	۹۶/۳۳	۳۰/۲۳	

سایر دانشجویان دانشکده ها بود. همچنین این آزمون نشان داد که نمره خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دانشکده بهداشت به طور معنی داری بیشتر از سایر گروهها بود.

آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین خودکارآمدی تحصیلی با معدل تحصیلی همبستگی مستقیم معنی داری وجود دارد (P<۰/۰۰۱ و r=۰/۳۸۱). جدول شماره ۴ جزئیات همبستگی بین خودکارآمدی تحصیلی با سن و ترم تحصیلی را نشان می دهد.

جدول ۴: ماتریس همبستگی بین خودکارآمدی تحصیلی با سن، معدل تحصیلی و ترم تحصیلی

متغیر		سن	معدل تحصیلی	ترم تحصیلی
خودکارآمدی تحصیلی	r	-۰/۱۹۳	۰/۳۸۱	-۰/۱۴۶
	P	۰/۰۱۰	<۰/۰۰۱	۰/۰۴۶

بحث

طبق نتایج بدست آمده حدود یک سوم از نمونه ها از خودکارآمدی تحصیلی بالایی برخوردار بودند. در مطالعه شریفی فرد و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۳۹۲ که با هدف تعیین ارتباط فرسودگی تحصیلی با خودکارآمدی تحصیلی انجام شده است این میزان ۲۴/۳٪گزارش شده است[۹]. مقایسه این مقادیر نشان می دهد که خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم افزایش یافته است. اما همچنان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم از خودکارآمدی تحصیلی بالایی برخوردار نیستند. با توجه به مطالعات Sharma [۱۳]، شیخ الاسلامی[۱]، عباسیان فرد [۱۴]، و... که ارتباط خودکارآمدی تحصیلی با موفقیت و پیشرفت تحصیلی، در هم تنیدگی تحصیلی، فرسودگی تحصیلی، اهمال کاری تحصیلی، انگیزه تحصیلی، عملکرد آموزشی، راهبردهای یادگیری شناختی و خودتنظیمی دانشجویان بررسی شده، می توان گفت خودکارآمدی پایین دانشجویان مؤلفه های فوق را تحت تأثیر قرار داده است.

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد همبستگی بین خودکارآمدی تحصیلی و موفقیت تحصیلی مثبت و معنی دار است به این معنی که با افزایش خود کارآمدی تحصیلی، موفقیت تحصیلی دانشجویان افزایش می یابد.این یافته با نتایج پژوهش های پیرکمالی[۱۵]، روحی[۷]، شیخ الاسلامی[۱]، Yusuf [۱۶] و لواسانی[۱۷] همسو است. با توجه به پژوهش های انجام شده خودکارآمدی تحصیلی یکی از مهمترین و قویترین مولفه های پیش بینی کننده برای پیشرفت و موفقیت تحصیلی است. در توجیه نتیجه بدست آمده می توان گفت: افراد دارای سطوح بالای‌خودکارآمدی تحصیلی، معمولاً تکالیف را به عنوان چالش هایی می بینند که باید بر آنها تسلط یابند، این افراد عمیق تر در فعالیت ها درگیر می شوند و تلاش بیشتری را در موقع شکست به کار می برند. این خصوصیت رغبت درونی برای انجام فعالیت ها را در پی دارد [۱۱]. به عنوان مثال، دانشجوی دارای خودکارآمدی تحصیلی سطح پایین ممکن است حتی برای یک امتحان خودش را آماده نکند، زیرا فکر می کند که هراندازه زحمت بکشد، فایده ای نخواهد داشت. در مقابل شخص برخوردار از خودکارآمدی سطح بالا در انجام کارها امیدوارتر وموفق تر است[۱۸]. اما برخلاف این مطالعات در پژوهش های بختیارپور، خودکارآمدی پیش گویی کننده موفقیت تحصیلی نبود [۱۹]. شاید بتوان علت این موضوع را خودگزارشی نادرست دانشجویان عنوان کرد.

نتایج نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی بین دختران و پسران به طور معنی داری متفاوت است. بدین صورت که خودکارآمدی تحصیلی دختران بیشتر از پسران است.این یافته با نتایج مطالعه ذبیح الهی [۴]هم سو می باشد. دیگران در توسعه اعتماد به خود دختران نقش اصلی ایفامی کنند در حالیکه پسران به بازخوردهای محیطی حساس تر هستند. براین اساس می توان گفت که بازخوردهای منفی محیطی مبنی بر دشواری یافتن شغل و درآمد مناسب برای فارغ التحصیلان دبیرستان ها و دانشگاه ها به کاهش خودکارآمدی تحصیلی پسران منجر می شود. در حالی که دختران کمتر از چنین بازخوردهای محیطی متاثر می شوند. هم چنین این یافته با نتایج لواسانی[۱۷]، روحی[۷] و علی اکبرعجم[۳] .که کمترین میزان همبستگی بین خودکارآمدی و جنس را نشان دادند ناهمسو است.

یکی از اجزاء مهم خودکارآمدی تحصیلی توانایی یادداشت برداری صحیح و اصولی در هنگام سخنرانی استاد است. در این مطالعه،۳۷٪ نمونه ها این توانایی و مهارت خود را کم و ۱۸٪ در حد خیلی کم گزارش کرده اند. در توجیه این مطلب می توان گفت عدم آموزش رسمی مهارتهای یادداشت برداری به دانش آموزان و دانشجویان علیت این موضوع است. متأسفانه در مدارس مهارت هایی نظیر خوب دیدن، خوب گوش کردن و در نهایت یادداشت برداری مؤثر و با کیفیت آموزش داده نمی شود. بنابراین دانش آموزان با ورود به دانشگاه از توانایی یادداشت برداری خوبی برخوردار نیستند و چه در کلاس درس و چه حین مطالعه، یادداشتهای خود را بر اساس سلیقه شخصی می نویسند. در این هنگام به دلیل حذف نکات اصلی و نوشتن کلمه به کلمه جزوه از سخنان استاد و در برخی موارد عدم استفاده از مخففها، یادداشتهای ضعیفی بر می دارند. در حالی که به عقیده بسیاری، یادداشت برداری جزء جدا نشدنی یادگیری و مطالعه کارامد در دانشگاه محسوب می گردد. شریفی در مطالعه خود که به بررسی تاثیر آموزش مهارت یادداشت برداری بر خودکارآمدی تحصیلی پرداخته بود نشان داد که آموزش مهارتهای یادداشت برداری، سبب افزایش خودکارامدی تحصیلی دانشجویان می شود که با یافته این تحقیق هم راستا است [۲۰]. از جمله محدودیتهای

پژوهش حاضر این بود که تنها ابزارجمع آوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه بود که جنبه خود گزارشی دارد. علاوه بر این، به منظور تأیید مقیاسهای خود گزارشی از مشاهده رفتاری و دیگر شاخصهای بالینی استفاده نشده است. همچنین نمونه‌های شرکت کننده در این مطالعه، محدود به یک دانشگاه است. بنابراین تعمیم یافته ها به دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور ممکن نیست و پیشنهاد می شود تا چنین مطالعه ای در جامعه بزرگتری انجام شود تا یافته‌های جامع‌تری به دست آید.

نتیجه گیری

با استناد به نتایج این تحقیق می توان نتیجه گرفت که دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم از خودکارامدی تحصیلی متوسطی برخوردار هستند. دانشجویان به عنوان نیروی متفکر و خلاق جامعه از جایگاه ویژه ای برخوردار هستند، از این جهت تأمین سلامت آنان، در راستای یادگیری و افزایش آگاهی علمی، اهمیت زیادی دارد. پیشنهاد می شود که دردانشگاه ها دوره های آموزشی جهت خودباوری و رشد باورهای خودکارآمدی تحصیلی برای دانشجویان گذاشته شودتا عملکرد تحصیلی آنها را بهبود بخشد.

قدردانی

در اینجا جای دارد از کلیه دانشجویان و مسئولانی که ما را در اجرای این پژوهش و تکمیل پرسشنامه ها یاری رساندن کمال تشکر را داشته باشیم.

تعارض در منافع

بین نویسندگان ومجله راهبردهای آموزش درعلوم پزشکی هیچ گونه تعارض منافع وجود ندارد.

References

1. Sheikholeslami R, Mohammadi M, Naseri JR, Kowsari M. Causal model of academic self-efficacy, self-regulated learning and student's academic gains. Journal of Technology of Education 2015; 9(4):285-298.
2. Saadat S, Asghari F, Jazayeri R. The relationship between academic self-efficacy with perceived stress, coping strategies and perceived social support among students of University of Guilan. Iranian Journal of Medical Education. 2015;15:67-78.
3. Ajam AA. The prediction of academic self-efficacy through social well-being of students at university of medical sciences. Educ Strategy Med Sci. 2016; 9 (1) :71-78.
4. Zabihollahi K, Yazdani MJ, Gholamali LM. Academic Self-Efficacy and Self-Handicapping in High School Students. Developmental Psycology 2013; 9(34): 203- 212.
5. Ghadampour E, Kamkar P, Sabzian S, Chehelpar A, Abdoli S, Garavand H. The Relationship Between academic Motivation and Self-Efficacy with Unacademic Procrastination in the Students of Medical University of Blondish Aha. Applied Research in Educational Psychology. 2015;2(1):67-53.
6. Asghari F, Saadat S, Atefi Karajvandani S, Janalizadeh Kokaneh S. The Relationship between Academic Self-Efficacy and Psychological Well-Being, Family Cohesion, and Spiritual Health among Students of Kharazmi University. Iranian Journal of Medical Education. 2014;14(7):581-93.
7. Roohi Gh. Asayesh H, Bathai SA, Shouri Bidgoli AR, Badeleh MT, Rahmani H. The relationship between self-efficacy and academic motivation among students of medical sciences. Journal of Medical Education and Development. 2013;1(8):45-51.
8. Jamali M, Noroozi A, Tahmasebi R. Factors Affecting Academic Self-Efficacy and Its Association with Academic Achievment among Students of Bushehr University Medical Sciences 2012-13. Iranian Journal of Medical Education. 2013;13(8):629-41.
9. sharififard K, Norozi K, Hosseini M, Asayesh H, Norozi M, Ashrafrezaei N. The relationship between academic burnout and academic self-efficacy among nursing and paramedics college students. Journal of Urmia Nursing And Midwifery Faculty. 2014;12(8):792-9.
10. Faranarzi H, Maktabi GhH, Ghasemikhah S, Farzadi F. The Examination of the Relationship Between Motivational orientations and Academic self- Determination With Academic Identity Among Joundishapor Students in Ahvaz. Educational Developement of Jundishapur 2017;7(4):347-54.
11. Rafii f, Saremi rasouli F, Najafi ghezeljeh T, Haghani H. The Relationship between Academic Procrastination, Academic Achievement, and Self-Efficacy in Nursing Students of Tehran University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2014;14(1):32-40.
12. Poursafa L, Bornaii H. Causal relationship between academic self-efficacy and general health with mediating role of achievement goals in nursing students. Journal of Urmia Nursing And Midwifery Faculty. 2016;14(4):352-60.
13. Sharma H, Nasa G. Academic self-efficacy: a reliable predictor of educational performances. British Journal of

Education. 2014;2(3):57-64.
14. Abbasianfard M, Bahrami H, Ahghar G. Relationship between self-efficacy with achievement motivation in pre-university girl students. Journal of Applied Psychology 2010.;4(1):95-109.
15. Pirkamali M. Momeni mahmoei H, Pakdaman M. Research in Curriculum Planning. 2013;10(10):123-35.
16. Yusuf M. The impact of self-efficacy, achievement motivation, and self-regulated learning strategies on students' academic achievement. Procedia Soc Behav Sci . 2011;15:2623-6.
17. Golamali Lavasani M, Ejei J, Afshari M. The Relationship between Academic Self Efficacy & Academic Engagement with Academic Achievement. Journal of Psychology, 2009; 13:(3) 289-305.
18. Samareh S, Kezri Moghadam N. Relationship between Achievement Goals and Academic Self-Efficacy; Mediation Role of Academic Engagement. Education Strategies in Medical Sciences. 2016;8(6) 13-20.
19. Bakhtiarpoor S, Hafezi F, Behzadi SF. The relationship among locus of control, perfectionism and self-efficacy with test anxiety and academic performance in the students of the islamic azad university. Journal of Social Psychology 2010;5(13): 35-52.
20. Sharifi P, Rahmati A. The Effect of Note Taking Skills Training on the Academic Self–Efficacy of Students. Strides in Development of Medical Education. 2013;10(1):27-35.